

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componentă:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

judecând recursurile ordinare declarate de către inculpatul Paraschiv Veaceslav și de către avocatul Bodrug Alexandru în numele părților vătămate Doboș Mihail și Rîșneanu Valeriu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Paraschiv Veaceslav *****.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 09.12.2015 – 28.12.2017
2. Instanța de apel: 05.02.2018 – 03.04.2018;
3. Instanța de recurs: 28.05.2018 – 11.09.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 28 decembrie 2017, Paraschiv Veaceslav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu suspendare condiționată pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Rîșneanu Valeriu a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la Paraschiv Veaceslav în folosul lui Rîșneanu Valeriu prejudiciul material în sumă de 400 lei și prejudiciul moral în sumă de 5000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Doboș Mihail a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la Paraschiv Veaceslav în folosul lui Doboș Mihail prejudiciul moral în sumă de 1000 lei.

1.1. Potrivit sentinței s-a constatat că, la data de 07 iulie 2015, aproximativ între orele 18.00-19.00, Paraschiv Veaceslav având scopul comiterii unui act de huliganism, aflându-se în apropierea iazului amplasat în s.Cigîrleni, r-nul

Ialoveni, numindu-l cu cuvinte necenzurate, fără careva motive întemeiate, i-a aplicat lui Doboș Mihail lovituri cu pumnul în regiunea capului din ce motiv ultimul a căzut jos. Întru aplanarea conflictului, a intervenit Rîșneanu Valeriu, fapt pentru care Paraschiv Veaceslav, prelungindu-și acțiunile sale îndreptate la comiterea actului de huliganism, fără careva motive, i-a aplicat lui Rîșneanu Valeriu lovituri cu pumnul în regiunea feței, după care i-a aplicat o lovitură cu piciorul stâng în regiunea piciorului stâng, acțiuni, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Ca consecința a actului de huliganism a lui Paraschiv Veaceslav, părților vătămate Doboș Mihail și Rîșneanu Valeriu i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate.

2.Împotriva sentinței au declarat apeluri:

-inculpatul Paraschiv Veaceslav, care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de achitare din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

-avocatul Bodrug Alexandru în numele părții vătămate Doboș Mihail, care a solicitat casarea acesteia cu aplicarea față de Paraschiv Veaceslav a unei pedepse mai aspre, legate cu închisoare și admiterea în totalitate a acțiunii civile, cu încasarea de la Paraschiv Veaceslav în beneficiul lui Doboș Mihail a prejudiciului moral în suma de 10 000 lei.

-partea vătămată Rîșneanu Valeriu, care a solicitat casarea acesteia pe motivul blândeții, rejudecarea cauzei cu dispunerea pedepsei mai aspre și încasarea din contul inculpatului a sumei solicitate integral.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2018, a fost respins ca nefondat, apelul inculpatului Paraschiv Veaceslav și admise apelurile părții vătămate Rîșneanu Valeriu și a avocatului Bodrug Alexandru în numele părții vătămate Doboș Mihail, casată sentința Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni din 28 decembrie 2017 în partea civilă privitor la încasarea daunei morale și pronunțată în această parte o nouă hotărâre prin care s-a dispus încasarea de la Paraschiv Veaceslav în beneficiul părții vătămate Rîșneanu Valeriu, dauna morală în sumă de 10 000 lei și în beneficiul părții vătămate Doboș Mihail, dauna morală în sumă de 10 000 lei.

3.1.În motivarea deciziei, instanța de apel a stabilit că, necătând la faptul că inculpatul Paraschiv Veaceslav nu-și recunoaște vina, vinovăția lui în comiterea infracțiunii încriminate este dovedită prin probe veridice, care coroborează între ele conform art.101 Cod de procedură penală, sunt concludente, pertinente și utile, și care combat argumentele invocate în apelul înaintat. Iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat, nu echivalează cu achitarea lui, deoarece

circumstanțele stabilite și probele analizate și enumerate, dovedesc cu certitudine comiterea de către dânsul a infracțiunii imputate.

Totodată, analizând declarațiile martorilor Paraschiv Galina, Paraschiv Ilie și Curoșu Ștefan, apreciindu-le conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel le-a apreciat critic, deoarece ele nu corespund adevărului și sunt date în scopul de a-l exonera pe inculpatul de răspundere penală, mai mult ca atât, cu martorii menționați, inculpatul este în relații de rudenie și prietenie.

Cu referire la argumentul apelantului Paraschiv Veaceslav, precum că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii încriminate, iar probele acumulate nu dovedesc faptul săvârșirii infracțiunii, instanța de apel a conchis că, de către inculpatul Paraschiv Veaceslav a fost încălcată ordinea publică și manifestată o lipsă de respect față de societate. Părțile vătămate au fost maltratate, fără motiv evident, în loc public. În concluzie, instanța de apel a constatat cu certitudine că inculpatul Paraschiv Veaceslav a comis infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(1) Cod penal, iar prima instanță a motivat sentința temeinic și amplu.

Totodată, instanța de apel a conchis că prima instanță corect i-a numit lui Paraschiv Veaceslav pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu suspendare condiționată pe un termen de 1 an. Astfel, pedeapsa numită inculpatului, după opinia instanței de apel este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond.

4. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către inculpatul Paraschiv Veaceslav care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acestora și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acesta să fie achitat, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, nu este confirmată existența laturii obiective, iar instanțele inferioare au respins ilegal o probă incontestabilă, care dovedește nevinovăția recurentului; -instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă a declarațiilor martorilor care dovedesc nevinovăția acestuia.

-avocatul Bodrug Alexandru în numele părților vătămate Doboș Mihail și Rîșneanu Valeriu, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 03.04.2018 cu trimiterea cauzei penale la rejudecare, din motiv că nu este de acord cu decizia atacată în partea ce ține de respingerea plângerii lui Rîșneanu Valeriu în temeiul art.263 Cod de procedură penală cu privire la existența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.42, 287 alin.(2) Cod penal în acțiunile lui Rîșneanu Uliana.

5. Judecînd recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Cu privire la recursul inculpatului Paraschiv Veaceslav:

Recurentul invocă în recursul declarat temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanța și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corecte au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanța prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, menționând în acest sens următoarele.

Astfel, se reține că, prin încheierea Judecătoriai Hîncești, sed. Ialoveni din 22 noiembrie 2017, a fost respinsă cererea avocatului Andrei Axinte în numele inculpatului Paraschiv Veaceslav, privind admiterea în calitate de probă a înregistrării audio, concomitent dând prioritatea declarațiilor martorului Curoșu Ștefan. (p.9 f.d. 50, vol.II).

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în cadrul examinării cauzei în ordine de apel din 06 martie 2018 (f.d. 120-121, vol.II), avocatul Andrei Axinte în numele inculpatului Paraschiv Veaceslav a solicitat anexarea la materialele dosarului a înregistrării audio, pe care a solicitat să fie audiată și examinată în ședința de judecată, considerând-o unica probă

concludentă și pertinentă care dovedește nevinovăția inculpatului în cele incriminate.

Astfel, se constată, că de către apărare acest demers a fost înaintat atât pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, cât și în apel, fiind solicitată anexarea a unei înregistrări audio în calitate de probă, demersuri, care au fost respinse, prin încheierea motivată primei instanțe și protocolar de către instanța de apel, argumentul care se invocă de recurentul în cererea de recurs.

Analizând textul încheierii menționate, Colegiul constată, că motivarea respingerii demersului avocatului privind anexarea înregistrării audio în calitate de probă la materialele cauzei, contravine prevederilor art.101 alin.(3) Cod de procedură penală, care stipulează, că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, or, de fapt, până la adoptarea hotărârii în fond, instanța de apel s-a expus asupra acceptării unor probe, și respingerii altora, ce constituie erori de drept, care nu pot fi recuperate de instanța de recurs, contravin principiului contradictorialității, fiind contrare prevederilor art.6 CEDO – dreptului inculpatului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, apelantul este în drept să solicite administrarea probelor noi în condițiile prevăzute de art.413 alin. (4) Cod de procedură penală sau cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță în condițiile prevăzute de art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

Cu privire la admisibilitatea, concludența și utilitatea probelor noi, se audiază opiniile participanților la proces, care, la rândul lor, pot propune probe noi, întru combaterea celor propuse de apelant.

La fel, se audiază opiniile participanților la proces referitor la necesitatea cercetării suplimentare a probelor administrate de prima instanță.

Potrivit practicii judiciare constante, instanța de apel se pronunță, prin încheiere, asupra cererii de administrare a unor noi probe sau de cercetare suplimentară a probelor administrate de prima instanță, motivând admiterea sau respingerea cererii, în dependență de faptul dacă aceste probe sunt concludente și utile cauzei.

Reieșind din jurisprudența CEDO și practica constantă națională, părțile pot propune probe și cere administrarea lor, aceste cereri pot fi respinse doar dacă proba este impertinentă, în caz contrar va fi încălcat dreptul la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul lărgit menționează că, reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală coroborate cu cele ale art. 327 Cod de procedură penală, instanța de apel, la cererea părților, poate amâna ședința de judecată pe o perioadă de până la o lună pentru ca acestea să prezinte probe suplimentare în cazul în care

ele consideră că probele prezentate în instanță sunt insuficiente pentru confirmarea pozițiilor lor.

Probele prezentate suplimentar se cercetează în ședința de judecată în mod obișnuit. Dacă părțile nu prezintă probe suplimentare în termenul cerut, instanța soluționează cauza în baza probelor existente.

Principiul contradictorialității îl regăsim nu doar în art. 6 CEDO, dar și în cadrul procedurii în fața Curții Europene, art. 38 al Convenției stabilind că se va „*proceda la examinarea cauzei în condiții de contradictorialitate...*”.

Astfel, contradictorialitatea reprezintă una dintre cele mai importante garanții ale procesului penal, părțile fiind într-o situație de egalitate procesuală în fața judecătorului (*cauza Machado c. Spaniei (1996)*).

În mai multe cauze, Înalta Curte a statuat situații și condiții prin care impune autorităților un anumit comportament pentru a face cu adevărat contradictorială procedura de judecare. Astfel, în cauza *Mantovanelli c. Franței, (1997)* Curtea impune obligativitatea acordării posibilității părții adverse de a participa efectiv la efectuarea acțiunilor procesuale; în cauza *De Haes și Gijssels c. Belgiei (1997)* obligă acordarea posibilității rezonabile de a-și pleda cauza în condiții care să nu situeze partea într-un dezavantaj substanțial față de partea adversă; într-o altă speță, *Popovici c. Moldovei (2007)*, Curtea a stabilit necesitatea examinării probelor în prezența ambelor părți.

În esență, dreptul la o procedură contradictorie reprezintă o condiție a procesului echitabil, Curtea Europeană a fost și rămâne preocupată în permanență de felul cum statele contractante asigură respectarea contradictorialității.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel prin încheierea protocolară din 06 martie 2018 a respins demersul avocatului privind audierea înregistrării audio, însă aceasta nu a motivat suficient care sunt motivele respingerii acesteia, argumentând doar prin faptul că nu cunoaște veridicitatea acestei înregistrări, fără a face trimitere la vre-o normă din Codul de procedură penală și fără a face vre-o motivare sub aspectul admisibilității acestei probe, fără a da o apreciere prin prisma art.98-101 Cod de procedură penală. Așadar, prin respingerea demersului au fost încălcate drepturile inculpatului la apărare și la un proces echitabil.

Colegiul lărgit reține ca plauzibile argumentele recurentului precum că instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă a depozițiilor martorilor Paraschiv Galina, Paraschiv Ilie, Rîșneanu Uliana, or în analiza acestor probe, instanța de apel a indicat că aceste doar vin în contradicție cu declarațiile părților vătămate și celorlalți martori, dând prioritate acestor declarații, fără argumentare motivată în acest sens.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată s-a constatat prezența temeiului prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Subsidiar, pentru a nu încălca dreptul la apărare a inculpatului, drepturile părților vătămate, Colegiul lărgit va admite și recursul avocatului Bodrug Alexandru în interesele părților vătămate, ca instanța de apel să se expună motivat și în privința argumentelor invocate de acesta.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată.

6. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpatul Paraschiv Veaceslav și de către avocatul Bodrug Alexandru în numele părților vătămate Doboș Mihail și Rîșneanu Valeriu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe Paraschiv Veaceslav Ilie, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **11 octombrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor